

Regionální muzeum v Litomyšli

zřizované Pardubickým krajem

TISKOVÁ ZPRÁVA

19. září 2025

NOVINKY

Výstava

Litomyšl na fotografiích Miroslava Škrdly Léta 1975–1980

25. září 2025 – 4. leden 2026

Pana Miroslava Škrdly (1932–2016) znal snad každý obyvatel Litomyšle. Do paměti místních se zapsal jako neúnavný fotograf dění ve městě. Povolání učitele na I. základní škole mu umožnilo zachytit život žáků a jako člen místních komisí se účastnil kulturních i politických jednání, která neopomíjel dokumentovat svým fotoaparátem.

Fotografická pozůstalost Miroslava Škrdly je uložena v Regionálním muzeu v Litomyšli a obsahuje snímky z let 1956–1996. Dá se charakterizovat jako obrazová kronika města. Postupně ji představujeme veřejnosti prostřednictvím výstav. V letošním roce přichází na řadu výběr snímků z let 1975–1980.

Součástí výstavy je i doprovodný program „**Poznej svého suseda**“. V případě, že návštěvník na fotografiích někoho pozná, má možnost do připravených formulářů napsat jméno a případně i krátkou informaci o dotyčné osobě. Všem, kdo takto pomohou rozluštit střípek ze života obyvatel města, děkujeme.

Vernisáž výstavy bude zahájena ve středu 24. září 2025 v 17 hodin.



*Prvomájový průvod dětí
v litomyšlských krojích na dnešním
Smetanově náměstí v roce 1977.*

(Alena Binarová)

Program pro školy

Naše digitální já

K nové výstavě věnované litomyšlskému fotografovi Miroslavu Škrdlovi připravilo Regionální muzeum v Litomyšli edukační program zaměřený na digitální gramotnost. Děti se zamyslí nad hodnotou starých a digitálních fotografií a nad tím, co o nás mohou snímky prozradit. Účastníci si následně vyzkouší sledování digitální stopy fotografií na internetu. K programu je zapotřebí mobilní telefon a připojení na internet.

Program je určen žákům od 6. tříd a je možné se na něj objednat od 20. října 2025 na emailu edu@rml.cz.

(Matěj Klemša)

Výstava

Zima v kanafasu – 20 let Spolku patchworku Litomyšl

2. listopad 2025 – 15. únor 2026



Spolek patchworku Litomyšl slaví v letošním roce dvacet let od svého založení. Členky spolku vám představí nejen novinky ze své tvorby, ale také quilty či deky, které vznikaly v počátcích šití patchworku v Litomyšli.

Během let se švadlenky naučily množství nových vzorů, moderních technik a používají zajímavější a modernější pomůcky a látky, které dříve

nebyly běžně dostupné. Společně se spolu setkávají na šicích dílnách plných nápadů a inspirace. Rády spolupracují se švadlenkami například z holandského Rodenu nebo Levoče. V Česku pořádají výstavy prací svých členek či jezdí na výstavy do zahraničí. Věnují se také charitě a již ušily a darovaly řadu polštářů, dek či quiltů různým organizacím a jednotlivcům. Na výstavě v muzeu budou vystaveny charitativní deky ušité členkami spolku. Kdokoliv z veřejnosti si bude moci vybranou deku zakoupit a podpořit tak konkrétní sdružení či spolek, na jejichž konto budou peníze z prodeje věnovány.

Cílem spolku je sdružovat všechny „spřízněné duše“ se zájmem o šití patchworku, quilting a šířit tuto techniku například na šicích dílnách či předváděcích akcích pro širokou veřejnost. Na šití pro veřejnost se můžete těšit i letos – dílnu členky spolku plánují na leden až únor 2026. Podrobnější popis a termíny dílen s dostatečným předstihem naleznete na stránkách muzea www.rml.cz. Na vaši návštěvu se těší členky Spolku patchworku Litomyšl a lektori z muzea.

Vernisáž výstavy proběhne v sobotu 1. listopadu od 14 hodin.

Doprovodný program pro školky, školy, školní družiny...

K výstavě *Zima v kanafasu – 20 let Spolku patchworku Litomyšl* je možné objednat doprovodný program pro školy a širokou veřejnost. Bližší informace a možnost objednání programu budou po zahájení výstavy (od 2. listopadu 2025). Program objednávejte na emailové adrese edu@rml.cz.



Papírový patchwork

Patchwork není pouze sešívání kousků látek, ale také navrhování vlastních vzorů. Žáci si pomocí barevných kousků papíru vytvoří svůj vlastní návrh čtvercového bloku, který poté „sešijeme“ do třídní deky. Aktivita rozvíjí jemnou motoriku, fantazii, smysl pro barvy a tvary, podporuje soustředění, spolupráci a radost z tvoření. Společně navštívíme také výstavu věnovanou této zajímavé textilní technice.

Hrátky s barvou

Patchworkový umělec nemusí pouze šít, ale také navrhovat vlastní látky. Přijďte se proměnit na textilního návrháře a vyzkoušet si tvorbu vzoru technikou tisku na látky. Žáci si vytvoří látkový blok s vlastním návrhem, který poté mohou sestavit a sešít do třídní deky, nebo si vytvořit vlastní textilní výrobek. Společně si projdeme výstavu, povíme si o základech patchworku a seznámíme se se vzory používanými v tisku na látky.

(Renata Kmošková)

Přednáška

„Pojďte a poslyšte pověsti dávných časů.“

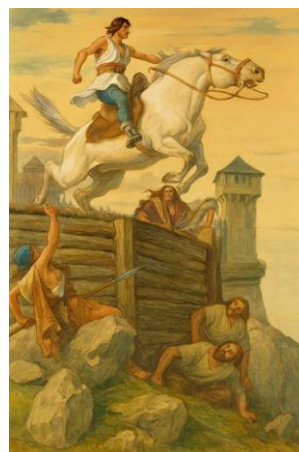
Alois Jirásek mezi mýtem a realitou.

pátek 10. října 2025, 17 hodin

Přednáška sleduje Aloise Jiráska a jeho společenskou roli. Úvodem je představeno jeho postavení v české kolektivní paměti, do níž se zapsal především jako spisovatel – vypravěč národních dějin. Posléze je zmíněn vrchol jeho společenské angažovanosti – zapojení do domácího odboje v závěru první světové války a následná poslanecká a senátorská činnost po roce 1918. Hlavní osu tvoří obsahová analýza *Starých pověstí českých* a jejich interpretace skrze dopad na českou národní identitu – představy o sobě samých, stereotypy apod.

Přednáší Mgr. Dominik Šípoš, doktorand na Historickém ústavu FF UHK.

(Matěj Klemša)



Portmoneum – Museum Josefa Váchala

Jen malá dušička ve vás zbyde!

pátek 24. října 2025, 17–20 hodin

Blíží se období dušiček a konec návštěvnické sezóny v Portmoneu, a proto jsme opět připravili zábavný program pro dětské i dospělé návštěvníky. V podvečer na vás čeká čtení Váchalových textů nejen s duchařskou tematikou. Malé návštěvníky zase potěší příběhy a pohádky, kde hlavními hrdiny jsou strašidla a upíři. V dílně si vyrobíte vlastního ducha nebo amulet chránící před upíry. Můžete si nechat něco tematického namalovat na obličej. Na zahradě vyzdobené originálními dýněmi si nikdy nemůžete být ničím jistí, neboť se tam skrývají příšerky. V Obludáriu si sáhnete na dno! Odhalíme tajemství sklepa, kam se jindy nedostanete! Běžnou prohlídku Portmonea v tento večer nečekejte. Strašpytlíci mají vstup pouze držení za ruku



dospělými, ostatní na vlastní nebezpečí! Snažíme se nestrašit, spíše pobavit, ale naše přirozenost občas vyděsí!

Akci jsme pro vás připravili ve spolupráci s Městskou knihovnou Litomyšl a Základní školou v Osíku. Jednotné vstupné 80 Kč.

(Hana Klimešová)

Dílna pro veřejnost v Portmoneu

Slaměné ozdoby

pátek 31. října 2025 od 17 hodin

Poslední dílna letošního roku je laděna vánočně. Přijďte se naučit vyrábět slaměné vánoční ozdoby. Tvořit budeme pod vedením Ivana Brady, žáka nositele tradic lidových řemesel Františka Zusky ze Zlínského kraje.

Na dílnu je nutné se předem přihlásit na emailu klimesova@rml.cz. Kapacita je 10 osob. Vhodné pro dospělé a děti od 12 let. Cena dílny 400 Kč je za materiál a lektora, včetně vstupu do expozice. Portmoneum bude otevřeno výhradně pro účastníky kurzu. Předpokládaná doba trvání je 3 hodiny.



(Hana Klimešová)

Výtvarná soutěž

Oči se dívají, srdce vidí

Středisko náhradní rodinné péče ve spolupráci s Regionálním muzeem v Litomyšli vyhlašuje výtvarnou soutěž s názvem „Oči se dívají, srdce vidí“, která je určena malým i velkým dětem z Pardubického kraje.

Cílem soutěže je získat obrázky, které budou součástí výstavy „Děti ze srdce“, jež se uskuteční v Regionálním muzeu v Litomyšli od 19. února 2026 do 27. dubna 2026. Veškeré informace, včetně podrobných podmínek, termínů a kontaktních údajů, naleznete na stránkách www.rml.cz. Prosíme Vás o podporu při šíření této informace ve školách, organizacích nebo jejich okolí.



Výstava „Děti ze srdce“ upozorňuje na důležitost rodinného zázemí pro zdravý vývoj dítěte – ať už jde o rodinu biologickou, pěstounskou nebo adoptivní. Součástí výstavy budou i besedy s náhradními rodiči, kteří sdílejí své příběhy a zkušenosti. Výstavy Děti ze srdce se konají již čtvrtým rokem v rámci celé České republiky.

(Zdeněk Mengler, Renata Kmošková)

Uzavření herny

Abychom zpříjemnili pobyt vašich ratolestí u nás v muzeu, snažíme se pravidelně obměňovat náš zábavní prostor. Proto bude v termínu **6. až 17. října** dětská herna **uzavřena**. Těšit se na vás bude od soboty **18. října 2025**.

(Renata Kmošková)

Podzimní otevírací doba

O podzimních prázdninách od pondělí 27. do středy 29. října jsou **otevřeny všechny naše budovy** – hlavní budova, Portmoneum i Rodný byt Bedřicha Smetany.

Hlavní budova muzea

Muzeum je otevřeno celoročně od úterý do neděle, nyní včetně podzimních prázdnin.

Rodný byt Bedřicha Smetany

Od října 2025 do dubna 2026 je otevřeno od pátku do neděle – Pá, So, Ne: 9–12 a 13–17 hodin, dále o podzimních prázdninách. Návštěvy mimo otevírací dobu lze předem domluvit pro skupiny 10 a více osob a školní kolektivy. Více najdete na stránkách www.rbbs.cz.

Portmoneum – Museum Josefa Váchala

V říjnu je otevřeno pouze o víkendech – So, Ne: 9–12 a 13–17 hodin, dále o podzimních prázdninách. Od 30. října 2025 do konce března 2026 bude zavřeno. Návštěvy mimo otevírací dobu lze předem domluvit pro skupiny 10 a více osob a školní kolektivy. Více najdete na stránkách www.portmoneum.cz.

(René Klimeš)

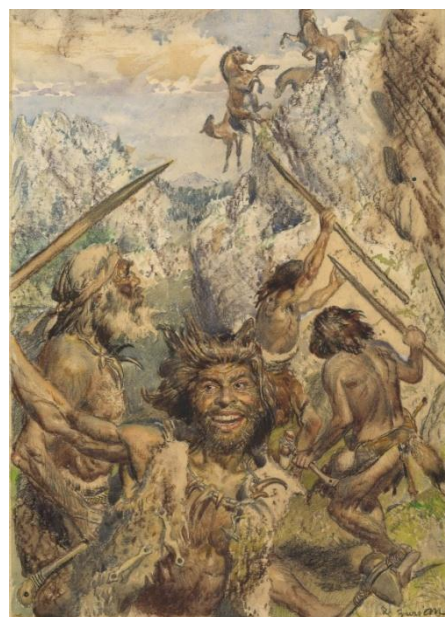
PROBÍHÁ

Výstava

Zdeněk Burian – Dobrodružství pravěku

17. květen – 19. říjen 2025

Výstava *Zdeněk Burian – Dobrodružství pravěku* nabízí dětem i dospělým neobyčejné setkání s hrdiny pravěkého světa skrze strhující příběhy. Ústřední linií výstavy tvoří ilustrace Zdeňka Buriana ke slavným knihám Eduarda Štorcha s pravěkou tematikou ze sbírek hořického muzea (*Lovci mamutů*, *Osada Havranů*, *Minehava*, *U veliké řeky*, *Volání rodu*, *V šeru dávných věků*, *Bronzový poklad*). Obrazy jsou doplněny dobovými archeologickými nálezy, z velké části z našeho regionu – pozůstatky po paleolitických lovcích či bronzovými poklady... Nechybí ani pravěká herna pro děti nebo malá školní třída vyzdobená Burianovými obrazy.



Komentované prohlídky pro veřejnost:

- **neděle 21. září 2025 od 14 hodin**
- **neděle 19. října 2025 od 14 hodin**

Prohlídky výstavy pro školy je nutné objednat předem.

Kontakt pro základní školy: kmoskova@rml.cz, tel. 461 611 162.

Kontakt pro střední školy: klemsa@rml.cz, tel. 606 358 229.

Výstava vznikla ve spolupráci s Krkonošským muzeem v Jilemnici, Městským muzeem a galerií v Hořicích a spolkem Bacrie.

(Petr Chaloupka, Jana Němcová)

Dětská herna

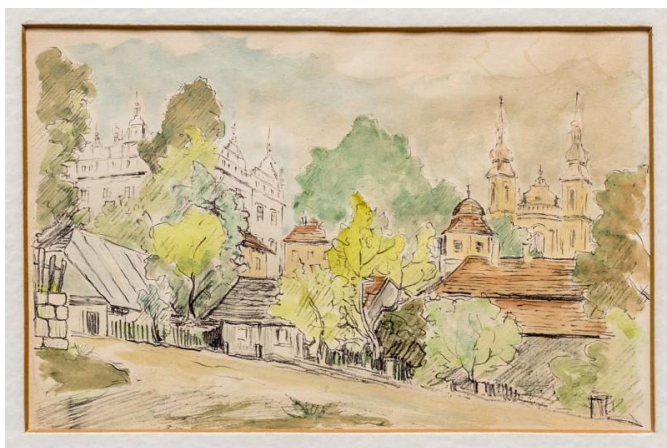
7. červen – 5. říjen, od 18. října 2025

Hrají si vaše děti rády? A co vy dospělí? Jestli ano, tak právě pro vás je otevřena naše dětská herna. Je to místo pro volné hraní dětí s rodiči a najdete zde několik zastavení či koutků, kde budou připravené různé aktivity určené nejen ke hraní, ale také k tvoření. Můžete se těšit na obří lego, dřevěnou stavebnici, domeček, kuchyňku, obchod a další hračky. Na své si přijdou kluci i holčičky. Věříme, že návštěva naší herny bude pro všechny příjemným zážitkem a relaxací během prohlídky muzea.



(Renata Kmošková)

Máte doma obraz od Antonína Píče?



Antonín Pích (1896–1967) byl revidendem, později matrikářem městského úřadu v Litomyšli. Práce mu ale koníčkem nebyla, jeho život ovládly múzy. Byl vynikajícím hudebníkem, s ochotníky provozoval divadlo, sbíral exlibris a ve volných chvílích skicoval nebo maloval. V neposlední řadě se věnoval esperantu, ve kterém zvláště vynikl jeho syn Karel. Přátelil se také s Josefem Portmanem, u kterého se ve 20. letech 20. století seznámil s Josefem Váchalem.

V roce 2026 plánujeme v *Portmoneu – Museu Josefa Váchala* uspořádat výstavu u příležitosti 130. výročí od Píčova narození. Protože se ale většina jeho obrazů nachází v soukromých rukách, obracíme se touto cestou na jejich majitele, zda by se neozvali a na výstavu nám obrazy nepůjčili. Pomozte nám připomenout tohoto litomyšlského amatérského malíře, který byl vskutku renesančním člověkem.

Kontaktujte prosím kurátorku Hanu Klimešovou na emailu klimesova@rml.cz nebo na tel. 777 840 425. Děkujeme.

(Hana Klimešová)

DLOUHODOBÉ PROGRAMY

Expozice

Litomyšl – město kultury a vzdělanosti

Více informací k expozici naleznete zde:
<http://www.rml.cz/cs/muzeum/expozice.html>



Expozice
Litomyšl
– město kultury
a vzdělanosti

Permanentky pro školy

Regionální muzeum v Litomyšli nabízí speciální permanentky, které za zcela symbolickou částku umožní celoroční návštěvy muzea školním třídám. Více zde: <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-navstevniky.html>

PUTOVNÍ VÝSTAVY LITOMYŠLSKÉHO MUZEA

Retrogaming

Počátky osobních počítačů u nás

19. září 2025 – 22. únor 2026, Chvalský zámek

Interaktivní výstava historických počítačů a počítačových her – více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/retrogaming-pocatky-osobnich-pocitacu-u-nas-2025-09-19>



Čtení pod lavicí

Časopisy pro děti a mládež od počátků po rozpad Československa

3. červen – 21. září 2025, Podbrdské muzeum (Rožmitál pod Třemšínem)

Interaktivní výstava dětských časopisů se spoustou her, zajímavostí a ukázek komiksů – více zde:

<https://www.rml.cz/cs/novinky/aktualita/cteni-pod-lavici-2025-06-03>



Krvavý román Josefa Váchala

9. říjen – 31. říjen 2025, Múzeum Vojtecha Löfflera, Košice

Výstava je věnována nejznámějšímu tisku Josefa Váchala, který vydal v roce 1924 v nákladu 17 exemplářů.



Informace o putovních výstavách nabízených RML naleznete zde:

Čtení pod lavicí – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/cteni-pod-lavici.html>

Retrogaming – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/retrogaming.html>

Zmatené peníze – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/zmatene-penize.html>

Astronomické tradice – <http://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/astronomie.html>

Krvavý román Josefa Váchala – <https://www.portmoneum.cz/portmoneum/putovni-vystavy>

Litomyšl – hlavní město současné české architektury – <https://www.rml.cz/cs/informace/pro-muzea/architektura.html>

Otevírací doba – hlavní budova

Út–Pá: 9.00–12.00, 13.00–17.00

So–Ne: 9.00–17.00

letní prázdniny Út–Ne: 9.00–17.00

Otevírací doba – Rodný byt Bedřicha Smetany

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

říjen – duben: Pá–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Otevírací doba – Portmoneum – Museum Josefa Váchala

duben, říjen: So, Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

květen – září: Út–Ne: 9.00–12.00, 13.00–17.00

Přístup pro handicapované návštěvníky

Hlavní budova muzea je plně bezbariérová včetně toalet (vchod z Jiráskovy ulice).

Rodný byt Bedřicha Smetany není bezbariérový. Je přístupný pouze s vlastním asistentem a po předchozí domluvě.

Portmoneum – Museum Josefa Váchala není bezbariérové (několik schodů, úzké průchody apod.), přístupné je pouze s vlastním asistentem.

Tiskový servis:

Regionální muzeum v Litomyšli, tel: 461 615 287, email: info@rml.cz

Pokud máte zájem o více informací ohledně výstav a projektů, kontaktujte následující pracovníky:

Archeologie – Mgr. Jana Němcová, Ph.D., 739 031 857, nemcova@rml.cz

Portmoneum – Mgr. Hana Klimešová, 777 840 425, klimesova@rml.cz

Dětské programy / Jirásek – Mgr. Matěj Klemša, 461 611 162, klemsa@rml.cz, edu@rml.cz

Miroslav Škrdla – Mgr. Alena Binarová, Ph.D., 461 615 821, binarova@rml.cz

Patchwork / Oči se dívají, srdce vidí – Renata Kmošková, 461 611 162, kmoskova@rml.cz

Astronomické tradice – PhDr. Martin Boštík, 461 614 626, bostik@rml.cz

Zdeněk Burian / Retrogaming / Zmatené peníze / Čtení pod lavicí – Mgr. Petr Chaloupka, 605 508 753, chaloupka@rml.cz

Kde pracovníci muzea sídlí?

V hlavní budově (Jiráskova 9) a v budově zámeckého pivovaru v Litomyšli (Jiráskova 133), část B, vstup z ulice Jiráskova.

Pro badatele:

Badatelna je otevřena v pracovních dnech po předchozí domluvě s jednotlivými kurátory.

Změna programu vyhrazena!